

Sygn. akt I ACa 484/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier (spr.)
Sędziowie :	SA Zofia Kawińska-Szwed SO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska
Protokolant :	Magdalena Bezak

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2016 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa Stowarzyszenia (...) w W.

przeciwko J. N.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 9 marca 2016 r., sygn. akt II C 798/14

1) zmienia zaskarżony wyrok:

a) w punkcie 1) w ten sposób, że zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1 916,34 (tysiąc dziewięćset szesnaście i 34/100) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 1 501 (tysiąc pięćset jeden) złotych od dnia 11 czerwca 2014 roku do dnia zapłaty i od kwoty 415,34 (czteryście piętnaście i 34/100) złotych od dnia 13 czerwca 2014 roku do dnia zapłaty, a w pozostałej części powództwo oddala,

b) w punkcie 2) o tyle, że kwotę zasądzoną od pozwanej na rzecz powoda obniża do 844 (ośmuset czterdziestu czterech) złotych;

2) oddala apelację w pozostałej części;

3) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 675 (sześćset siedemdziesiąt pięć) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska	SSA Roman Sugier	SSA Zofia Kawińska-Szwed
-------------------------------------	------------------	--------------------------

Sygn. akt I ACa 484/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Katowicach zasądził od pozwanej J. N. na rzecz powoda Stowarzyszenia (...) w W. kwotę 2.605,28 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 2.040,57 zł od dnia 11 czerwca 2014 roku do dnia zapłaty, od kwoty 564,71 zł od dnia 13 czerwca 2014 roku do dnia zapłaty oraz zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.148 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że strona powodowa zawarła z pozwaną w dniu 15 stycznia 2007r. umowę licencyjną nr (...) na mocy której pozwana zobowiązała się wypłacać wynagrodzenie autorskie w formie ryczałtu miesięcznego w kwocie 79 zł tytułem publicznych odtworzeń do dnia 15-go każdego następnego miesiąca.

Od dnia 1 kwietnia 2011 r. wynagrodzenie autorskie wynikające z umów zawartych z powodem podlegają opodatkowaniu podatkiem VAT wg. stawki podstawowej w wysokości 23% o czym powód poinformował pozwaną pismem z 18.04.2011r., tj. w kwocie 97,17 zł brutto.

Pozwana zaprzestała wpłat z tytułu wynagrodzenia autorskiego wynikającego z zawartej umowy licencyjnej i zadłużenie to za okres od 1 kwietnia 2011 r. do 31 grudnia 2012 r. wynosi na kwotę 2.040,57 zł.

Pozwana wezwana do dobrowolnej zapłaty na wezwanie nie zareagowała.

W ocenie Sądu Okręgowego powód jest uprawniony do naliczania ustawowych odsetek za zwłokę, które na dzień 10 czerwca 2014r wynoszą łącznie 564,71 zł.

W świetle powyższych ustaleń Sąd Okręgowy uznał, że wszyscy Dyrektorzy(...) są umocowani do zawierania umów licencyjnych w imieniu Stowarzyszenia w dacie zawierania umowy pełnomocnictwo takie posiadał Dyrektor R. N..

Zdaniem Sądu Okręgowego umowa została zawarta w dniu 15 stycznia 2007 r., zaś pismem z dnia 18 kwietnia 2011 r. pozwana została poinformowana o należnym powodowi podatku VAT.

Zgodnie z fakturami dołączonymi do pozwu pozwana zalega z płatnością w wysokości dochodzonej pozwem. Przesądowe wezwanie do zapłaty zostało przesłane pozwanej dnia 31 lipca 2015r.

Niezbędne elementy prawidłowo wystawionej faktury VAT określone są w Rozporządzeniach Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. i nie nakładają umieszczenia na fakturze podpisu wystawcy i odbiorcy faktury.

Sąd Okręgowy uznał, za chybiony zarzut pozwanej o przedawnieniu roszczeń objętych pozwem za okres od kwietnia do czerwca 2011r. bowiem jak wynika z przedłożonej do akt specyfikacji zadłużenia wymagalność zapłaty faktur miała miejsce w grudniu 2011r. powództwo zaś zostało wytoczone 13 czerwca 2014 r. co oznacza, że należność z pierwszej faktury uległaby przedawnieniu w dniu 6 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy uznał, iż nie budzi zastrzeżeń zadłużenie pozwanej u powoda z tytułu umowy licencyjnej zawartej dnia 15 stycznia 2007 r. na mocy której zgodnie z § (...) pozwana była zobowiązana do zapłaty ryczałtowanego wynagrodzenia autorskiego w wysokości 79 zł miesięcznie, podwyższone w okresie późniejszym podatkiem VAT o 23% tj. wynagrodzenia w wysokości 97,17 zł. Zdaniem Sądu Okręgowego z zawartej umowy jednoznacznie wynika, że wiązała strony od 2007r. zaś w chwili obecnej pozwana nie przedstawiła dokumentu, który świadczyłby o tym, że umowa została rozwiązana.

Sąd Okręgowy uznał także, że od zaległej kwoty powód mógł również żądać odsetek w wysokości ustawowej wynoszące na dzień 10 czerwca 2014 r. 564,71 zł, a od odsetek tych mógł na podstawie żądać odsetek od dnia wytoczenia o nie powództwa.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na mocy art. 98 k.p.c. zasądzając je od strony przegrywającej sprawę.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana.

Wyrokowi temu zarzuciła:

1) sprzeczność ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, że powód wykazał podstawy odpowiedzialności pozwanej, w szczególności fakt skutecznego zawarcia umowy i doręczenia faktur VAT, podczas gdy z treści dokumentów dołączonych do pozwu nie wynika, by umowa została przez pozwaną podpisana, a pomiędzy treścią umowy i treścią faktur VAT zachodzą rozbieżności dotyczące adresu osoby zobowiązanej do płatności a także przedmiotu umowy,

2) sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, że wymagalność płatności, objętych fakturami VAT, następowała w grudniu 2014 r. podczas gdy zgodnie z umową płatność miała następować co miesiąc i nie była uzależniona od wystawienia faktury VAT, co oznacza, że należności za poszczególne miesiące stawały się wymagalne 15 dni każdego miesiąca,

3) obrazę przepisów prawa materialnego, mającą wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a to art. 118 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że należności za okres od kwietnia do maja 2011 r. nie uległy przedawnieniu, mimo, że od terminu wymagalności do czasu wniesienia pozwu upłynęły ponad 3 lata.

W związku z powyższym pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez oddalenie powództwa i zasądzenie na rzecz pozwanej reprezentowanej przez kuratora kosztów udziału w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku przez obniżenie zasądzonych od pozwanej kwoty o należności obejmujące kwiecień i maja 2011 r. tj. o kwotę 194,34 zł oraz o zasądzenie na rzecz pozwanej kosztów udziału przed Sądem pierwszej i drugiej instancji, jako kuratora dla nieznanej z miejsca pobytu według norm przepisanych, oświadczając, że koszty te nie zostały pokryte w całości ani w części.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej zasługuje na częściowe uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego stanowisko Sądu Okręgowego w zakresie w jakim ustalił, że strony łączyła umowa licencyjna z dnia 15 lipca 2007 r. nr (...) (dalej jako umowa) na mocy której pozwana w ramach działalności gospodarczej pod firmą (...) J. N. zobowiązała się wypłacać wynagrodzenie autorskie w formie ryczałtu miesięcznego w kwocie 79 zł tytułem publicznych odtworzeń w lokalu położonym w Ł. Pub (...) do dnia 15-go każdego następnego miesiąca znajduje oparcie w prawidłowo ocenionym materiale dowodowym w oparciu o wyniki postępowania dowodowego.

Sąd Apelacyjny w całości czyni za swoje ustalenia Sądu Okręgowego w powyższym zakresie.

Wbrew stanowisku pozwanej strony łączy umowa licencyjna, na jaką powołuje się powód w pozwie. Wprawdzie na umowie, której egzemplarzem dysponuje powód brak jest podpisu pozwanej, ale odcisnięto na niej pieczęć firmy pozwanej w związku z działalnością której doszło do zawarcia umowy. Daje to podstawę do uznania, że doszło do zawarcia umowy pisemnej a jedynie powód nie posiada kompletnego egzemplarza umowy. Za przyjęciem tego

rodzaju domniemania faktycznego przemawia też to, że powód wykazał, iż przez pewien czas pozwana realizowała swe zobowiązania określone w pisemnej umowie.

W tych okolicznościach Sąd Apelacyjny uznał, że pozwana miała świadomość obowiązków wynikających z umowy licencyjnej a zwłaszcza konieczności regulowania w ustalonym w niej terminie wynagrodzenia na rzecz powoda zgodnie z treścią § (...) umowy licencyjnej.

Z kolei wystawione przez powoda faktury VAT za okres od kwietnia 2011 r. do grudnia 2012 r. wskazują wprost w swej treści, iż dotyczą płatności z umowy licencyjnej nr (...). Z tych względów nie sposób podzielić stanowiska pozwanej, aby pomiędzy umową licencyjną a treścią wskazanych w pozwie faktur istniała jakakolwiek rozbieżność, jakich należności dotyczą. Za bezzasadny należy uznać także zarzut pozwanej w zakresie uzależnienia zapłaty wynagrodzenia od skuteczności wykazania doręczenia faktur pozwanej. Wskazać należy, iż na mocy ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (DZ.U. 2011 nr 233, poz. 1381) art. 479¹² § 2 został uchylony. Podkreślić należy, iż pomimo braku obowiązku doręczenia pozwanej wezwania do zapłaty powód wykazał za pomocą załączonych dokumentów, iż wystosował do pozwanej wezwanie do zapłaty z dnia 12 września 2012 r. oraz wezwanie do zapłaty z dnia 30 listopada 2012 r. Nadto § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, zaliczkowego zwrotu podatku, wystawienia faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług (DZ. U. 212.1337) nie nakłada na podatnika wymogu umieszczania na fakturze podpisu wystawcy i odbiorcy faktury.

Należy zauważyć, iż zgodnie z treścią umowy pozwana zobowiązała się uiszczać na rzecz powoda wynagrodzenie autorskie w formie ryczałtu w wysokości 79 zł miesięcznie w ściśle określonym terminie tj. do 15 dnia następnego miesiąca - § (...) umowy. Zgodnie z (...) umowy strony zastrzegły, iż zmiany umowy wymagają zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności. Słusznie zarzuca pozwana w apelacji, iż zmiana terminu płatności wynagrodzenia należnego powodowi wymagała dochowania formy pisemnej pod rygorem nieważności. W niniejszej sprawie powód nie wykazał zgodnie z art. 6 k.c., aby pomiędzy stronami doszło w trakcie trwania węzła obligacyjnego do modyfikacji umownego terminu płatności wynagrodzenia w formie ryczałtowej określonego w § (...). Stanowiska Sądu Apelacyjnego nie zmienia termin płatności wskazany w wystawionych przez powoda fakturach VAT, gdyż źródłem zobowiązania stron jest umowa (a nie dokumenty księgowe) i tylko ona określa dla stron termin płatności wynagrodzenia dla powoda. Jeżeli wołą powoda było zmiana terminu płatności to powinien był (a czego nie uczył) zgodnie z § (...) umowy licencyjnej dokonać zmiany treści umowy w formie pisemnej.

Słusznie zarzuca pozwana, iż wysokość wynagrodzenia należna powodowi z umowy nie uległa zmianie wskutek zmian legislacyjnych, jakie wprowadził ustawodawca przez nałożenie na powoda obowiązku odprowadzania od pobieranego wynagrodzenia podatku VAT według stawki podstawowej 23 %.

Podkreślić należy, iż umowa jako źródło zobowiązania stron jest dwustronną czynnością prawną. Zmiana istotnej części umowy - wysokości zastrzeżonego wynagrodzenia - wymagała zgody obydwu stron wyrażonej w formie pisemnej z uwagi na zastrzeżenie zawarte w § (...). Jednostronne powiadomienie powoda pismem z dnia 18 kwietnia 2011 r. nie powoduje wobec pozwanej żadnych skutków w zakresie zmiany wysokości wynagrodzenia zastrzeżonego w § (...) umowy. Podkreślić należy, że istotna część umowy – wysokość wynagrodzenia wynika wyłącznie z umowy licencyjnej a nie z jednostronnych pism powoda. W konsekwencji powodowi należne jest za cały okres trwania umowy wynagrodzenie w stawce ryczałtowej w wysokości 79 zł.

Słusznie podnosi pozwana w apelacji, iż termin przedawnienia dla roszczenia zgłoszonego w pozwie wynosi 3 lata – art. 118 k.c., gdyż miesięczne wynagrodzenie ustalone w umowie stanowią należności okresowe.

W niniejszej sprawie powód wniósł pozew w dniu 13 czerwca 2014 r. co oznacza, że za przedawnione należy uznać wynagrodzenie miesięczne należne powodowi od pozwanej, którego termin płatności upłynął trzy lata przed powyższą datą tj. za kwiecień i maj 2011 roku. Dochodzone przez powoda należności za okres poprzedzający należało uznać za

przedawnione. Za nie przedawnione Sąd Apelacyjny uznał wynagrodzenie należne powodowi za miesiąc czerwiec 2011 r., gdyż termin płatności tego roszczenia upłynął 15 czerwca 2011 r. a pozew nadano na pocztę 13 czerwca 2014 r. Z tych względów Sąd Apelacyjny uznał, iż powodowi należne jest wynagrodzenie za 19 a nie 21 okresów miesięcznych co daje kwotę 1501 zł (19 x 79 zł).

Powodowi przysługują także skapitalizowane odsetki na dzień 10 czerwca 2014 r. w wysokości 415,34 zł. wyliczone od kwoty 1501 zł co oznacza, że powodowi należna jest od pozwanej kwota 1.916,34 zł (suma kwot 1501 zł i 415,34 zł).

Oznacza to, że roszczenie powoda podlegało oddaleniu, co do kwoty wynagrodzenia w wysokości 124,23 zł, co do należności głównej oraz co do skapitalizowanych odsetek w wysokości 149,37 zł.

Nadto powodowi należne są odsetki ustawowe od kwoty 1501 zł do dnia 11 czerwca 2011 r. – art. 359 § 1 k.c. w z. z art. 481 k.c., a od kwoty 415,34 zł od dnia 13 czerwca 2014 r. od dnia wytoczenia powództwa – art. 482 § 1 k.c.

Z tych względów Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i orzekł jak w punkcie 1a) sentencji wyroku, oddalił powództwo w pozostałym zakresie, o czym orzekł jak w punkcie 2 sentencji wyroku.

Korekta rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w zakresie zasadności powództwa spowodowała zmianę rozstrzygnięcia w zakresie zwrotu kosztów postępowania. Powód wygrał spór sądowy w 73,5 %, co wymagała zasądzenia na jego rzecz jedynie części kosztów procesu w takiej proporcji w jakiej powództwo zostało uwzględnione.

O kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 2 w zw. z § 10 ust. 1 pkt. 2) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokacie.

SSO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska	SSA Roman Sugier	SSA Zofia Kawińska-Szwed
-------------------------------------	------------------	--------------------------